

CRUCIALE HEFBOMEN 'GELIJKE KANSEN IN VLAANDEREN'

10 gemeenschappelijke suggesties van GRIP, Ella, Vrouwen Overleg Komitee, çavaria en de Vrouwenraad voor gelijke kansen in Vlaanderen

September 2014

INHOUDSTAFEL

1) Een sterk gecoördineerd gelijkekansenbeleid	3
2) Nultolerantie voor geweld	3
3) Een rechtvaardige en solidaire sociale bescherming en fiscaliteit.....	4
4) Gelijke onderwijskansen voor iedereen	4
5) Volwaardige jobs en werkbaar werk	5
6) Kwaliteitsvol en betaalbaar wonen	6
7) Recht op gezondheid en welzijn.....	7
8) Mobiliteit als basisvoorwaarde voor actieve deelname	7
9) Media en beeldvorming	7
10) Een voortrekkersrol van Vlaanderen in de EU en in de wereld.....	8
11) Meer lezen en steunverklaring RoSa.....	9

Op Vlaams niveau ijveren çavaria, Grip, Ella, VOK en Vrouwenraad voor:

Een sterk gecoördineerd gelijkekansenbeleid

Wij vragen een minister voor gelijke kansen met voldoende budget die de maatschappelijke gelijkheid van iedereen hoog op de agenda zet en hiertoe een tweesporenbeleid voert: enerzijds een transversaal, geïntegreerd gelijkekansenbeleid en anderzijds een specifiek beleid (met aandacht voor meervoudige discriminaties). Wij wensen dat het gelijkekansenbeleid streeft naar het voorkomen en remediëren van (directe en indirecte) discriminatie op basis van geslacht, genderidentiteit en –expressie, seksuele voorkeur, afkomst, handicap,... De overheid dient oog te hebben voor de diversiteit binnen alle doelgroepen.

Elk beleidsniveau moet voldoende middelen krijgen om naast het horizontaal gelijkekansenbeleid ook een specifiek beleid te voeren.

Wij vragen structurele inspraak en een autonome werking van de gelijkekansenorganisaties waarin expertise, actie en inspraak in het beleid samenvloeien. We vragen dat de overheid voorziet in de nodige middelen om dit te realiseren.

De praktijk zal moeten aantonen of de gelijkekansenstoets en de quickscan de gewenste resultaten opleveren. Een evaluatie kan dit objectiveren. Verdere initiatieven om ervoor te zorgen dat beleidseffecten van nieuwe maatregelen ten voordele van maatschappelijke gelijkheid efficiënt gemeten worden, zullen nodig zijn. Dit impliceert een veel uitgebreidere dataverzameling en ontwikkeling van indicatoren.

Het gelijkekansenmiddenveld zou graag een grotere rol spelen in het aansturen van het Steunpunt Gelijkekansenbeleid. Dat steunpunt zou de nadruk moeten leggen op domeinoverschrijdende thema's.

Momenteel kan men in verband met discriminatie op basis van geslacht, geslachtsverandering, genderidentiteit en/of genderexpressie vaak nergens terecht. Daarom vragen wij een dringende institutionele oplossing voor een efficiënte melding en klachtenbehandeling voor deze discriminatiegronden, ook voor meervoudige discriminatie. We vragen mede daarom om de oprichting van één globaal 'meldpunt discriminatie' waar iedere burger terecht kan, ongeacht de discriminatiegrond, het domein (bijvoorbeeld wonen, werk, gezondheid,...) of het bevoegde bestuursniveau. Ook wensen wij lokale meldpunten voor alle discriminatiegronden.

Tenslotte vragen wij dat het beleid ermee rekening houdt dat het middenveld met stabiele of dalende subsidies steeds moeilijker de stijgende vaste- en personeelskosten kan dragen. Wij hopen dat het beleid wil streven naar een financiering die de effectieve werking van onze organisaties structureel garandeert.

Nultolerantie voor geweld

Geweld (zowel fysiek, seksueel, psychisch als economisch, en zowel binnen families als daarbuiten) moet een zichtbaar beleidsthema zijn. De bestrijding van geweld vraagt om een structurele aanpak. De registraties van alle vormen van geweld en de cijfers moeten op elkaar afgestemd worden, zodat cijfers en indicatoren vergelijkbaar worden. Een nieuw

‘Nationaal Actieplan Geweld’ moet alle vormen van geweld bestrijden en het ‘Interfederaal Actieplan tegen Homofobie en Transfobie’ moet verlengd worden. Vlaanderen moet zich engageren om zijn aandeel in het ‘Nationaal Actieplan Geweld’ uit te werken en op te volgen.

We vragen uitbreiding van het CO3-project tegen familiaal geweld. Daarin moet de multidisciplinaire samenwerking tussen politie, justitie, hulpverlening en gemeente centraal staan. Ook vragen we de uitbouw van laagdrempelige referentiecentra voor seksueel geweld, die aandacht hebben voor specifieke situaties zoals de positie van vrouwen en meisjes met een handicap. We stellen een intersectionele manier van werken voor, waarbij extra aandacht gaat naar diegenen die getroffen worden door meerdere uitsluitingsgronden, en daardoor de zwakste posities in de samenleving innemen.

Tenslotte dient gewerkt te worden aan een volledige toegankelijkheid voor iedereen van alle welzijns-, hulpverlenings-, gezondheids- en opvangdiensten en rechtshulp.

Een rechtvaardige en solidaire sociale bescherming en fiscaliteit

Er is nood aan een gender-, armoede- en handicaptoets voor alle toekomstige maatregelen inzake Vlaamse sociale bescherming en fiscaliteit, ook bij de herziening van bestaande maatregelen. Bovendien moet het beleid ernaar streven om rechten zoveel mogelijk automatisch toe te kennen, zodat burgers geen voordelen waar ze recht op hebben missen uit onwetendheid of omdat de toegang ertoe voor hen te ingewikkeld is.

De Vlaamse sociale bescherming moet eenvormigheid brengen in de begrippen ‘inkomen’ en ‘personen ten laste’, die nu op verschillende manieren gedefinieerd worden in de verschillende sociale beleidsdomeinen en waaraan verschillende uitkeringen gekoppeld worden die een rechtvaardige en doelmatige behandeling van alle gezinsvormen in de weg staan. Dit betekent ook dat de huidige en toekomstige regelgeving rechten en plichten dient te waarborgen van alle personen in diverse gezinsvormen (alleenstaande ouders, koppels van hetzelfde geslacht, nieuw-samengestelde gezinnen, gezinnen met ouders of kinderen met een handicap,...).

Inzake de overheveling van de kinderbijslag naar Vlaanderen vragen we een hervorming waarbij de bijslag een recht van het kind is en effectiever bijdraagt tot de bestrijding van armoede. Men dient ervoor te zorgen dat gezinnen in armoede (of met een armoederisico) niet minder ontvangen dan voorheen. Integendeel stellen wij voor dat deze gezinnen juist een hoger bedrag zouden ontvangen, in het kader van armoedebestrijding.

Gelijke onderwijskansen voor iedereen

Het onderwijs is dé plek bij uitstek om aan gelijke kansen te werken. Van bij de aanvang van de nieuwe regeerperiode is er nood aan een duidelijk plan om op middellange termijn een grondige systeemverandering door te voeren die het Vlaamse onderwijs emancipatorisch doet werken. Dit betekent concreet dat verschillende uitsluitingsmechanismen weggewerkt worden voor alle leerlingen en leerkrachten en dat hiervoor de nodige ondersteuning geboden wordt.

Zo dient de ondersteuning voor personen met een handicap in het gewoon onderwijs opgedreven te worden, door een grondige hervorming van de geïntegreerd en inclusief onderwijs (GON en ION) en een vlottere toewijzing van een persoonlijk assistentiebudget (PAB) voor wie dit nodig heeft. Het aantal pilootscholen 'gender en seksuele diversiteit in het onderwijs' moet over het gehele scholennet uitgebreid worden. Bij de hervorming van het secundair onderwijs dient de segregatie tussen jongens en meisjes bij de studiekeuze als knelpunt beschouwd te worden (met bijzondere aandacht voor jongeren uit kansengroepen). Het is nodig dat hier expliciet aandacht aan wordt besteed. Seksisme, homofobie, transfobie, racisme, geweld, betutteling, pestgedrag en stereotypering moeten via een actieplan in de scholen zelf aangepakt worden. We pleiten voor een 'veilig' schoolbeleid met ruime aandacht voor de emotionele ontwikkeling van kinderen en jongeren.

Gelijkekansendoelstellingen maken expliciet deel uit van de vakoverschrijdende en vakspecifieke eindtermen. Gelijkekansethema's (bijvoorbeeld de bestrijding van seksisme, homofobie en racisme) en diversiteit dienen opgenomen te worden in de leerplannen voor alle leeftijden, inclusief het hoger onderwijs. Gelijke kansen en diversiteit moeten als thema en competentie integraal deel uitmaken van de lerarenopleiding.

Volwaardige jobs en werkbaar werk

De sterke toename van de armoede is één van de zichtbare sociale gevolgen van de economische crisis. De vicieuze cirkel is gekend: vrouwen werken meer in deeltijdse jobs, in jobs met preciaire statuten en in banen en sectoren met lagere lonen. Ze hebben vaak minder promotiekansen en bouwen minder sociale zekerheids- en pensioenrechten op. De ingrediënten van de bestaande loonkloof zijn gekend. Wij vragen dat het in de vorige legislatuur beloofde gecoördineerd plan van aanpak van de loopbaankloof verder wordt uitgevoerd. Dit kan enkel door een goede mix van beleidsmaatregelen op het vlak van gendergelijke arbeidstijd, flexibele arbeidsregelingen op maat van de werknemer, stimulansen om de zorgtaken binnen een koppel te verdelen, voldoende, toegankelijke en betaalbare kinderopvang en voldoende ondersteuning voor personen met een handicap. Dit alles binnen een nieuw, aangepast en eigentijds samenlevingsmodel waarin iedereen betaald werk, tijd voor gezin en zorgtaken, maatschappelijk engagement en vrije tijd op een evenwichtige manier kan combineren en effectieve kansen krijgt om aan de slag te gaan binnen een inclusieve samenleving.

We blijven vragen om de inactiviteitsvallen te bestrijden waarbij bij een dilemma tussen inactiviteit en werk in de eerste plaats op werk (en een actief leven in de samenleving) gemikt wordt. Dit vraagt onder meer een hervorming van het stelsel van tegemoetkomingen en zodoende afstemming met het federale niveau.

Een duurdere kinderopvang mag geen werkloosheidsval creëren. De kans bestaat immers dat vrouwen dan nog meer dan voorheen het gros van de zorg voor de kinderen op zich gaan nemen. Besparen op kinderopvang is nefast.

De werkzaamheidsgraad van personen met een handicap blijft ongehoord laag. De investeringen in ondersteuning op de werkvloer en assistentie via PAB moeten worden opgevoerd, ook voor individuele werknemers met een handicap. De Vlaamse Ondersteuningspremie moet worden behouden als stimulans voor de werkgever om

personen met een handicap aan te werven. We raden aan om meer doorstroming mogelijk te maken van sociale tewerkstelling naar reguliere, door de financiering voor begeleiding aan de persoon te koppelen.

Het regeerakkoord plant het doelgroepenbeleid te verenigen tot jongeren, ouderen en personen met een handicap. Gezien de extra moeilijkheden die vrouwen en personen met een migratieachtergrond ontmoeten op de arbeidsmarkt, vragen we om het doelgroepenbeleid van de vorige legislatuur te behouden.

In het kader van de overheveling van de bevoegdheden worden de dienstencheques een Vlaamse bevoegdheid. In de huishoudelijke sector zijn hoofdzakelijk (buitenlandse) lager opgeleide vrouwen en vrouwen met een migratieachtergrond aan de slag in allerlei statuten en tewerkstellingskaders die meestal onvoldoende (onduidelijke) bescherming bieden. Daarom vragen we om deze overheveling van de dienstencheques aan te grijpen om het werk in de huishoudelijke sector op te waarderen en te stroomlijnen en om vzw's die kwetsbare mensen in het dienstenchequesysteem tewerkstellen meer te ondersteunen.

Kwaliteitsvol en betaalbaar wonen

We pleiten voor een meer toegankelijke huurmarkt zonder discriminatie (bijvoorbeeld ten aanzien van alleenstaande moeders met kinderen, mensen met een migratieachtergrond,...) Daarom vragen we dat de bevoegde minister(s) zich buigen over de aanbevelingen van het Interfederaal Gelijkekansencentrum op basis van de Diversiteitsbarometer Huisvesting 2014.

Een heroriëntering van de woonbonus dringt zich op, in die zin dat het huren en kopen op basis van objectieve prijzen voor financieel zwakkere mensen bereikbaar zou moeten worden. Het optrekken van de huurtoelage voor een privéwoning moet veralgemeend worden voor iedereen die op een wachtlijst voor een sociale woning staat.

De oprichting van een centraal Vlaams huurwaarborgfonds zou moeten instaan voor de woonzekerheid van iedereen.

De toegang tot elektriciteit, gas en water moet als basisrecht verzekerd blijven.

Daarnaast vragen we de verdeling van de gezinswoning bij de (echt-)scheiding aan een nultarief, zowel voor ex-gehuwden en wettelijk samenwonenden als voor feitelijk samenwonenden.

Er moet sterker worden ingezet op extra en aangepaste of aanpasbare sociale woningen en op renovatie van de leegstaande woningen, evenals op de sector van de sociale verhuurkantoren. Er moet rekening gehouden worden met woontypologieën in functie van gezinsvormen en al dan niet gemeenschappelijk wonen.

Het VAPH-beleid (Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap) ondersteunt het wonen in de maatschappij. Het huidige crisisbeleid leidt echter tot uitputting van het sociaal netwerk en tot opvang in instellingen. Wij vragen dat dit wordt omgebogen naar ondersteuning voor een inclusief en onafhankelijk leven in de samenleving. De subsidiëring voor nieuwe collectieve wooninstellingen vanuit het Vlaams Infrastructuurfonds voor

Persoonlijke Aangelegenheden (VIPA) moet worden hervormd naar een systeem van persoonsgebonden subsidies voor een gewoon leven in de samenleving.

Recht op gezondheid en welzijn

Het gezondheidsbeleid moet vertrekken van een 'gelijk recht op gezondheid', niet enkel van gelijke toegang tot gezondheidszorg. Arme mensen moeten een zelfde recht hebben op fysieke en psychische gezondheid als mensen met hogere inkomens. De Vlaamse regering moet in haar beleid rekening houden met specifieke noden van bepaalde doelgroepen, bijvoorbeeld extra aandacht voor zelfmoordpreventie bij lesbiennes, biseksuele meisjes en transgenders; preventie inzake het hogere aantal diabetesgevallen en depressies bij vele vrouwen met Turkse en Marokkaanse wortels,... Het aantal personen met een handicap dat door een zwakkere inkomenspositie dokters- en tandartsbezoeken uitstelt, moet naar omlaag. Een goede gezondheids- en welzijnszorg moet voor iedereen laagdrempelig zijn.

Er dient vooral ingezet op de eerstelijnsgezondheidszorg. Daarnaast vragen we een automatische aansluiting bij de Vlaamse zorgverzekering voor iedereen (de individuele aansluiting via zorgkassen blijkt soms een te hoge drempel).

Wij vragen de oprichting van een cel gender/sekse bij het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, die onder meer de acties, initiatieven, onderzoeksopdrachten van de overheid coördineert/ondersteunt,... en daarbij waakt over het genderperspectief en seksespecifieke aspecten in alle facetten van het gezondheidsbeleid.

Ook pleiten wij ervoor dat het actieplan rond HIV zo efficiënt en correct mogelijk uitgevoerd wordt.

Er moet binnen de welzijns- en hulpverleningssector categoriaal aandacht zijn voor holebi's en transgenders. Daarom moet ook het Transgender Infopunt (TIP) structureel gefinancierd worden.

Mobiliteit als basisvoorwaarde voor actieve deelname

Opdat elke burger zich vlot zou kunnen verplaatsen voor zijn/haar dagelijkse bezigheden vragen we dat de Vlaamse overheid verder sleutelt aan de toegankelijkheid van de informatie en investeert in een volledig integraal toegankelijk en bereikbaar openbaar vervoer. Daarvoor zijn voldoende middelen nodig. Iedereen moet vlot op trein, tram en bus kunnen, ook mensen met kinderwagens of rolstoelen. De reservatieplicht van 48 uur bij De Lijn voor personen met een handicap moet worden opgeheven. Het systeem van de huurfietsen moet uitgebreid worden.

Het verhogen van het bereik van het openbaar vervoer, het uitbreiden van de uurregeling, het uitwerken van een 'eengemaakt' ticket voor alle verplaatsingen met het openbaar vervoer en de automatisering van een sociaal tarief voor mensen met een laag inkomen zijn enkele maatregelen die de basismobiliteit kunnen bevorderen.

Media en beeldvorming

Wij vragen dat in alle media aandacht is voor 'gender en diversiteit' in al zijn aspecten. Dit betekent concreet dat zowel in het tewerkstellingsbeleid als in de beeldvorming voldoende

aandacht is voor alle groepen in de samenleving en diversiteitsperspectieven en dit afdoend wordt gecontroleerd, gemonitord en bijgestuurd (zowel kwalitatief als kwantitatief). Onderzoek met betrekking tot diversiteit in de media wordt steeds volledig openbaar gecommuniceerd. Media werken actief aan het doorbreken van in de maatschappij heersende stereotiepe opvattingen en beeldvorming. In de beheersovereenkomst van de VRT worden alle kansengroepen onderling gelijk behandeld. Dit houdt concreet bijvoorbeeld in dat ook voor personen met een handicap een streefcijfer wordt vastgelegd in verband met schermzichtbaarheid.

Ook op vlak van tewerkstelling dienen de diverse media inspanningen te leveren, eveneens vanuit een brede invulling van het begrip 'diversiteit'. Er wordt werk gemaakt van duurzame tewerkstelling. Voor mensen met een handicap worden er voldoende en adequate redelijke aanpassingen en ondersteuning voorzien. Ook in de schermzichtbare functies is de brede diversiteit zichtbaar (zoals presentatoren met een handicap).

Daarnaast vragen we de opname van mediawijsheid met betrekking tot het brede thema diversiteit in het curriculum van de professionele bachelor journalistiek en master communicatiewetenschappen. Studenten moeten de eigen stereotypen leren zien en zich er bewust van worden dat ze een belangrijke rol spelen in het tegengaan van stereotyperingen in de beeldvorming over bepaalde groepen.

Tegenover seksisme en stereotypering vragen we dat de overheid vooral inzet op voldoende preventie (onder andere via campagnes) en adequate klachtenbehandeling.

De JEP en de Cel diversiteit van de VRT moeten een duidelijke opdracht krijgen met betrekking tot het screenen van de reclame met het oog op het vermijden van stereotyperende en het bevorderen van een stereotiep-doorbrekende beeldvorming. Hun rol moet proactief zijn en niet enkel gebaseerd op meldingen of klachten.

Een voortrekkersrol van Vlaanderen in de EU en in de wereld

Wij vragen dat Vlaanderen een voortrekkersrol opneemt in het bewaken van de integratie van de verschillende gelijkemansperspectieven, zowel in het voorstaan van een sociaal Europa (onder andere gegarandeerd vrij verkeer van personen van staat tot staat, ook voor holebi's en gendervariante personen) als in de post-2015 ontwikkelingsagenda en in de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (DOD). Hierbij pleiten we voor de opname van gelijkheid tussen mannen en vrouwen als een aparte doelstelling, onder andere met betrekking tot geweld tegen vrouwen en meisjes.

Ook inclusie voor personen met een handicap moet een aparte doelstelling worden, in navolging van het VN-Verdrag voor de Rechten voor Personen met een Handicap. Projecten moeten ook worden uitgewerkt in samenspraak met de plaatselijke kansengroepen.

Daarnaast dringen we aan op de organisatie van een structurele uitwisseling van informatie door beleidsmedewerkers met relevante organisaties in het middenveld met betrekking tot internationale fora.

Meer lezen en steunverklaring RoSa

Meer lezen

[Eisenplatform çavaria](#)

[Politiek Manifest GRIP](#) en [Politiek Memorandum GRIP](#)

[Vrouwenraad: Gelijke Kansen v/m in Vlaanderen](#)

[Vrouwen Overleg Komitee: Memorandum verkiezingen 2014](#)

Steunverklaring RoSa

Documentatiecentrum RoSa VZW is pluralistisch en formuleert in principe geen beleidsadviezen. Dat neemt niet weg dat RoSa het belang van een sterk en gecoördineerd gelijkekansenbeleid voor Vlaanderen met een duidelijke verankering in het onderwijs volledig onderschrijft. RoSa verklaart zich solidair met de partnerorganisaties.